

Sygn. akt VII U 1667/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: Marcin Kamionowski

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2014 r. w Warszawie

sprawy z wniosku M. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o zwrot nadpłaconych składek na ubezpieczenie społeczne oraz wysokość podstawy wymiaru składek
na skutek odwołania M. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 7 maja 2013r., nr (...) - RKS-411 - (...) (...) - (...) oraz

z dnia 9 sierpnia 2013r., nr (...)

- oddała odwołania.

Sygn. akt VII U 1667/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczona A. R. nr PESEL (...), złożyła w dniu 3 czerwca 2013 r. do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 7 maja 2013 r. nr (...) - RKS-411 - (...) (...) - (...) odmawiającej ubezpieczonej zwrotu dokonanych wpłat z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz Fundusz Pracy, zaewidencjonowanych na koncie płatnika składek: M. R. NIP (...), PESEL (...) z powodu nie stwierdzenia nadpłaty.

W Uzasadnieniu odwołania, M. R., reprezentowana przez męża J. R. podniosła, iż od dnia 3 stycznia 2013 r. nieprzerwanie przebywała na zwolnieniu lekarskim. Odwołująca zaznaczyła, iż na podstawie rozmów telefonicznych oraz spotkań z pracownikami Inspektoratu (...) Oddziału ZUS w W., pozyskała informacje w zakresie zwrotu nadpłaconych składek na ubezpieczenia społeczne lub zaliczenia ich na poczet przyszłych składek. M. R. podkreśliła, iż na podstawie uzyskanych informacji, złożyła korektę deklaracji podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu wykonywania działalności gospodarczej. W ocenie ubezpieczonej organ rentowy błędnie zastosował przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a w konsekwencji odmówił zwrotu nadpłaconych składek, albowiem z treści art. 18 ust 8-10 cytowanej ustawy nie wynika zdaniem odwołującej brak możliwości skorygowania deklaracji w przypadku odprowadzania składek od podstawy wyższej niż podstawowa. Odwołująca wniosła o uchylenie

decyzji z dnia 7 maja 2013 r. oraz zwrot nadpłaconej składki na ubezpieczenia społeczne. (odwołanie k. 2-4 a.s. sygn. VII U 1667/13).

W odpowiedzi na odwołanie, **organ rentowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania z powodu nie stwierdzenia nadpłaty na koncie ubezpieczonej jako płatnika składek. Organ rentowy podkreślił, iż na koncie ubezpieczonej figurują zaległości z tytułu nieopłaconych składek za okres od kwietnia 2012 r. do września 2012 r. w kwocie 215,32 zł plus odsetki liczone do dnia zapłaty włącznie. ZUS odniósł się od korekty podstawy wymiaru składek, złożonej przez odwołującą, wskazując, iż została złożona po upływie okresu objętego ryzykiem ubezpieczeniowym tj. niezgodnie z regulacją ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy mając na uwadze powyższe stwierdził, że decyzja odmawiająca zwrotu składek wydana została zasadnie, a odwołanie ubezpieczonej winno podlegać oddaleniu (odpowiedź na odwołanie k. 15-18 a.s.) Sprawa z odwołania A. R. od ww. decyzji ZUS (...) Oddział w W. została zarejestrowana w tutejszym Sądzie Okręgowym pod sygn. akt VII U 1667/13.

W dniu 22 sierpnia 2013 r. ubezpieczona, odwołała się do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie, za pośrednictwem tej samej jednostki ZUS, od decyzji organu rentowego z dnia 9 sierpnia 2013 r. nr (...) stwierdzającej, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia M. R. podlegającej ubezpieczeniom jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60 % kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wynosi od miesiąca stycznia 2013 r. 8.775,55 zł na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, 8.775,55 zł na ubezpieczenia wypadkowe oraz 1.908,13 zł na ubezpieczenia zdrowotne. W Uzasadnieniu odwołania, A. R. za pośrednictwem męża J. R. wskazała, że zaskarżona decyzja nie wskazuje jasno, czego dotyczy. Odwołująca podniosła, że jeżeli decyzja ZUS, dotyczy deklaracji rozliczeniowej za styczeń 2013 r., to odwołująca winna uprzednio otrzymać pismo organu rentowego o charakterze wezwania. W treści odwołania, ubezpieczona podkreślała, iż w jej sprawie toczy się postępowanie w zakresie odwołania od decyzji odmawiającej zwrotu nadpłaconych składek pod sygn. akt VII U 1667/13.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy podniósł, że ubezpieczona zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych od dnia 1 marca 2011 r. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej z kodem o 510 00 wykazując podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne od miesiąca stycznia 2013 r. w kwocie 8.775,16 zł. W ocenie ZUS brak jest podstaw do późniejszej korekty zadeklarowanej kwoty podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. W ocenie ZUS zaskarżona decyzja stwierdzająca, iż od stycznia 2011 r. odwołująca podlega ubezpieczeniom społecznym, a podstawa wymiaru jej składek, wynika z wysokości kwoty zadeklarowanej, jest prawidłowo wydana – na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. (odpowiedź na odwołanie k. 5 a.s.). Sprawa z odwołania ubezpieczonej od decyzji ZUS (...) Oddział w W. została zarejestrowana pod sygn. akt VII U 2349/13.

Postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych połączył sprawę sygn. akt VII U 2349/13 ze sprawą o sygn. VII U1667/13 celem łącznego rozpoznania i prowadzenia pod sygn. akt VII U 1667/13 (postanowienie k. 18 a.s sygn. akt VII U 2349/13).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny

Ubezpieczona A. R., (dalej: M. R.) prowadzi od dnia 2 marca 2009 r. pozarolniczą działalność gospodarczą nr (...). Z tego tytułu ubezpieczona była zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz Fundusz Pracy.

W dniu 8 kwietnia 2013 r. złożyła do ZUS (...) Oddział w W. wniosek o zwrot nadpłaconych składek (k. 4 a.r.) czym zainicjowała postępowanie wyjaśniające organu rentowego. Po analizie konta płatnika składek, ZUS (...) Oddział w W., stwierdził, brak nadpłaty na koncie płatnika oraz istniejące zaległości z tytułu nieopłaconych składek za okres od kwietnia 2012 r. do września 2012 r. w kwocie 215,32 zł.

Odwołująca w deklaracji rozliczeniowej ze stycznia 2013 r. wykazała podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości 8775,55 zł, a następnie złożyła korektę deklaracji rozliczeniowej korygującej zadeklarowaną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za osobę prowadzącą działalność gospodarczą na kwotę 566,16 zł.

Dodatkowo organ rentowy stwierdził, że odwołująca zgłosiła przystąpienie do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w okresie od 2 marca 2009 r. do 31 maja 2012 r. oraz od 1 października 2012 r. do nadal. Od 1 czerwca 2012 r. do 30 września 2012 r. ww. wyrejestrowała się z ubezpieczenia chorobowego. W dniu 28 czerwca 2012 r. złożony został dokument wyrejestrowujący ZUS ZUA, ale nie zostały złożone prawidłowe dokumenty rozliczeniowe.

Decyzją z dnia 7 maja 2013 r. nr (...) - RKS-411 - (...) (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił ubezpieczonej zwrotu dokonanych wpłat z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz Fundusz Pracy, zaewidencjonowanych na koncie płatnika składek: M. R. NIP (...), PESEL (...) z powodu nie stwierdzenia nadpłaty. Powyższą decyzję zaskarżyła odwołująca (odwołanie k. 2-4 a.s. sygn. VII U 1667/13).

W dniu 9 sierpnia 2013 r. organ rentowy wydał decyzję znak: (...), w której stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia M. R., która podlega ubezpieczeniom jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60 % kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, wynosi od miesiąca stycznia 2013 r. 8.775,55 zł na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, 8.775,55 zł na ubezpieczenia wypadkowe oraz 1.908,13 zł na ubezpieczenia zdrowotne. Decyzję organu rentowego zaskarżyła ubezpieczona (odwołanie k. odwołanie k. 2-4 a.s. sygn. VII U 2349/13).

W toku postępowania odwołująca sprecyzowała, iż w związku z przekazaniem do ZUS środków wyższej wysokości, niż wynikająca z korekty deklaracji, domaga się zwrotu nadpłaty w wysokości 2.819, 93 zł (k. 96 a.s).

Odwołująca w trakcie postępowania odwoławczego podkreślała, iż została błędnie pouczona przez pracowników ZUS o konieczności zapłaty całej składki na ubezpieczenia społeczne za styczeń 2013 r. oraz o terminie złożenia korekty deklaracji wymiaru składki. (k. 82 a.s).

Na podstawie nagrań z rozmów telefonicznych prowadzonych przez pełnomocnika odwołującej z konsultantem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, (k. 70 a.s), Sąd Okręgowy ustalił, iż zadane pracownikom pytania nie dotyczyły korekty podstawy wymiaru wynoszącej 8.775,55 zł. Na podstawie tej okoliczności Sąd Okręgowy uznał, iż pracownik sali obsługi klienta na zadane pytanie dotyczące możliwości składnia korekt, mógł nie udzielić odpowiedzi twierdzącej w przypadku gdy nie zostało doprecyzowane pytanie, że korekta deklaracji dotyczy kwoty wyższej od zadeklarowanej najniższej obowiązującej podstawy wymiaru składek. Ustalenia Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pokrywały się w tym zakresie ze stanowiskiem organu rentowego zawartym w piśmie procesowym z dnia 18 czerwca 2014 r. (k. 85 a.s.)

Na podstawie dowodu z zeznań świadka M. T. Sąd Okręgowy ustalił, iż świadek- będąca pracownikiem ZUS, osobiście sporządzała deklarację korygującą na wniosek odwołującej. W oparciu o zeznania M. T., Sąd Okręgowy uznał, że świadek nie mogła odmówić pomniejszenia kwoty zadeklarowanej, jeśli wnosił o to płatnik, natomiast kwestia dotycząca samego zwrotu składek należała do działu rozliczeń. Pracownicy obsługi, nie mogą natomiast merytorycznie weryfikować wniosków (zeznania świadka k. 77 a.s).

W toku postępowania organ rentowy stał na stanowisku, iż przedmiotowa korekta deklaracji podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne odwołującej, została złożona zbyt późno, by uprawniać odwołującą do zwrotu nadpłat składek (stanowisko pełnomocnika organu rentowego (k. 41 a.s).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy w tym w aktach rentowych oraz dowodów osobowych w postaci zeznań świadków M. T. k. 28 maja 2014 r. a także oświadczeń odwołującej k. 96 a.s. . Zdaniem Sądu dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje

ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty nie były przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności, a zatem wynikające z treści tych dokumentów okoliczności należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Z tego względu materiał dowodowy zgromadzony w sprawie należało uznać za kompletny i wystarczający do wydania orzeczenia kończącego postępowanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Spór w przedmiotowej sprawie sygn. akt VII U 1667/14 dotyczył tego czy zaskarżona decyzja z dnia 7 maja 2013 r. nr (...) - RKS-411 - (...) (...) - (...) zasadnie odmawiała ubezpieczonej zwrotu nadpłaconych składek na ubezpieczenia społeczne oraz Fundusz Pracy zaewidencjonowane na koncie płatnika składek: M. R. NIP (...), PESEL (...) oraz czy podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia M. R. od miesiąca stycznia 2013 r. stwierdzona w zaskarżonej decyzji z dnia 9 sierpnia 2013r. nr (...) - jest prawidłowa.

Na wstępie rozważań prawnych niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy podkreśla, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 5, art. 13 ust.4, art. 17 ust. 3 oraz art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007r. nr 11 poz. 74- z późn. zm.), osoby prowadzące działalność gospodarczą podlegają obowiązkowi ubezpieczenia od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności. Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe finansują w całości sami ubezpieczeni, które są obowiązani obliczać i przekazywać co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w określonym ustawowo terminie i wysokości. Oznacza to, że obowiązek odprowadzania składek w prawidłowej wysokości i w terminie ciąży na płatniku składek i winien on wywiązywać się ze swych obowiązków wobec organu rentowego.

Sąd Okręgowy podkreśla, iż zgodnie z przepisem art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U 2013.1442 j.t), (dalej: ustawa), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku. Dalsze ust. przedmiotowego artykułu tj. ust 9 i ust 10 wskazują sytuacje, w których możliwe jest dokonanie korekty uprzednio zadeklarowanej podstawy wymiaru składek. Przy czym zarówno w ust. 9 jak i 10 mowa jest o zmniejszeniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w sytuacji zadeklarowania najniższej obowiązującej podstawy wymiaru składek. Ustawa nie przewiduje natomiast możliwości zmniejszenia zadeklarowanej podstawy wymiaru składek przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą poza sytuacjami wskazanymi powyżej. Brak jest zatem w niniejszej sprawie podstaw prawnych do zmniejszenia składek w deklaracji rozliczeniowej złożonej do organu rentowego przez odwołującą, zwłaszcza w stosunku do minionego okresu składkowego.

Ponadto podkreślić należy, iż stosownie do treści art. 47 ustawy osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w składanych za siebie dokumentach rozliczeniowych deklaruje za dany miesiąc wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Sąd Okręgowy podkreśla, iż deklaracja wysokości podstawy wymiaru składek nie może odbywać się w dowolnie w wybranym przez ubezpieczonego terminie, tylko zgodnie z przepisem art. 47 ustawy. Na gruncie niniejszej sprawy odwołująca prowadząca działalność gospodarczą od dnia 2 marca 2009 r. złożyła w dniu 8 kwietnia 2013 r. wniosek o zwrot nadpłaconych składek. W deklaracji rozliczeniowej za styczeń 2013 r. ubezpieczona wykazała podstawę wymiaru na ubezpieczenia społeczne w wysokości 8.775,55 zł. Następnie złożyła korektę deklaracji rozliczeniowej korygującą zadeklarowaną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za osobę prowadzącą działalność gospodarczą na kwotę 566,16 zł. W świetle ww. przepisów Sąd Okręgowy zważył, iż w przypadku odwołującej, która zadeklarowała kwotę wyższą od kwoty minimalnej podstawy wymiaru, brak jest podstaw prawnych do jej późniejszego zmniejszenia w dokumentach rozliczeniowych korygujących. Sąd Okręgowy podkreśla, iż jedynie w przypadku, gdy w złożonych dokumentach płatnik zadeklarował najniższą podstawę wymiaru składek i jednocześnie spełniał warunki do przyznania zasiłku, może dokonać jej korekty.

W ocenie Sądu odwołująca zadeklarowała w pierwszorazowo złożonych dokumentach za styczeń 2013 r. (które wraz z korektami załączone zostały do odwołania) podstawę wymiaru składek w wysokości 8.775,55 zł. i nie może jej dobrowolnie, zwłaszcza po upływie okresu ubezpieczenia objętego tą podstawą skorygować.

Sąd Okręgowy zważył, iż od 1 czerwca 2012 r. do 30 września 2012 r. M. R. wyrejestrowała się z ubezpieczenia chorobowego. W dniu 28 czerwca 2012 r. złożony został dokument wyrejestrowujący ZUS ZUA, ale nie zostały złożone prawidłowe dokumenty rozliczeniowe. Płatnik zgodnie z ustawą ma natomiast obowiązek zawiadomić organ rentowy o wszelkich zmianach w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu w terminie 7 dni od daty zaistnienia tychże zmian, stwierdzenia nieprawidłowości we własnym zakresie lub otrzymania zawiadomienia o stwierdzeniu nieprawidłowości przez ZUS.

W ocenie Sądu Okręgowego rację ma (...) Oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stwierdzając, iż jakakolwiek nadpłata na koncie płatnika składek: M. R. NIP (...), PESEL (...) – nie powstała, zaś ubezpieczona z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej podlega od stycznia 2013 r. ubezpieczeniom społecznym przy czym wysokości podstawy wymiaru jej składek – zgodna z kwotą zadeklarowaną. Jak zwrócono powyżej uwagę w przypadku odwołującej, która zadeklarowała kwotę wyższą od kwoty minimalnej podstawy wymiaru, brak jest podstaw prawnych do jej późniejszego zmniejszenia w dokumentach rozliczeniowych korygujących, zwłaszcza w stosunku do minionego okresu składkowego.

Zdaniem Sądu Okręgowego nieuprawniony jest także zarzut odwołującej dotyczący rzekomych błędnych informacji w jakie wprowadzili ubezpieczoną pracownicy organu rentowego. Na podstawie dowodu z nagrań rozmów z pracownikami obsługi ZUS, Sąd Okręgowy ustalił, iż zadane pracownikom pytania nie dotyczyły korekty podstawy wymiaru wynoszącej 8.775,55 zł. Na podstawie tej okoliczności Sąd Okręgowy uznał, iż pracownik sali obsługi klienta na zadane pytanie dotyczące możliwości składnia korekt, mógł nie udzielić odpowiedzi twierdzącej w przypadku gdy nie zostało doprecyzowane pytanie, że korekta deklaracji dotyczy kwoty wyższej od zadeklarowanej najniższej obowiązującej podstawy wymiaru składek.

Zdaniem Sądu w szczególności należało odnieść się do zgłoszonego przez wnioskodawczynię wniosku dowodowego o przesłuchanie świadka- pracownika ZUS p. M. T. na okoliczność ustalenia, że udzielała informacji M. R. oraz na okoliczność sporządzenia przez świadka na wniosek ubezpieczonej, deklaracji korygującej. Po pierwsze trzeba stwierdzić, że ZUS przyjmuje wszystkie składane do niego pisemne wnioski. W niniejszej sprawie M. T. przyjęła wniosek odwołującej i sporządziła deklarację korygującą, jednakże decyzję w zakresie merytorycznym podejmuje odpowiedni oddział merytoryczny ZUS, a nie jak podkreślał świadek –pracownik obsługi. Co więcej, zasady doświadczenia życiowego wskazują, że nie zawsze informacje udzielane przez pracowników instytucji państwowych (w tym ZUS) są przez interesantów właściwie rozumiane. Konstatając powyższe, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż powołanie się przez odwołującą i jej pełnomocnika na rozmowy z pracownikami organu rentowego, przy nieprecyzyjnym formułowaniu treści zadawanych pytań nie uzasadniało stanowiska odwołującej. Co więcej podkreślić należy, że odwołująca jest przedsiębiorcą prowadzącym od wielu lat działalność gospodarczą. Prowadząc działalność, odwołująca uczestniczy w obrocie prawnym, a w związku z tym winna wykazywać się profesjonalizmem w prowadzeniu swoich spraw, w tym spraw związanych z terminowym deklarowaniem i przekazywaniem kwot składek z tytułu ubezpieczeń do ZUS, do czego jest zobowiązana jak wskazano powyżej, z mocy prawa. Jak potwierdziło niniejsze postępowanie, odwołująca nie wykazała się znajomością przepisów prawa i w myśl ugruntowanej tezy jurydycznej ignorantia juris nocet, ponosi odpowiedzialność z tytułu obowiązków składkowych, co słusznie stwierdził organ rentowy w zaskarżonych decyzjach.

Konkludując powyższe Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż zaskarżone decyzje są prawidłowe i brak jest jakichkolwiek podstaw do ich podważenia. Dlatego też, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak sentencji wyroku.

J.R.